

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

— PLAU LIBERTĂŢII BRAŞOV. —

TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru sursă de 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Ce vrem noi

Stăpânirile străine sub care a trăit poporul românesc până la 1918, ca şi guvernele oligarhice ce s-au perindat la cârma ţării de atunci încolo, n-au avut nici dorinţa, nici interesul ca poporul să se lumineze şi să fie pus în cunoştinţa adevărului.

Ele s-au străduit dimpotrivă să-l ţină cât mai mult la întunecare fiind încredinţate că cu cât poporul va fi mai întunecat şi mai desorganizat, cu atât le va fi mai uşor să-l guverneze şi să-l exploateze după bunul lor plac.

Dar, deşi cărmuitorii de până eri n-au înţeles şi n-au cerut să-şi împlinească datoria faţă de popor, o seamă de cărturari, ridicaţi din sânul lui, păstrând legături de sânge şi de simţeminte cu el, au răuşit totuşi să-l îndrume pe căi drepte şi să-i împartă învăţătura ce cărmuirile vitrege n-au vrut să i-o dea.

Mijlocul prin care aceşti cărturari au izbutit să strecoare în sufletul naţiei lumina adevărului şi cunoştinţa binelui a fost cuvântul lor scris, purtat săptămânal sau zilnic prin satele noastre de gazetele româneşti, între cari „Gazeta Transilvaniei“ ocupă locul de frunte, atât prin vechimea ei cât şi prin statornicia şi dărzenia cu care a ştiut să lupte pentru drepturile politice şi deşteptarea poporului român din Ardeal timp de nouăzeci de ani.

Tot timpul acesta „Gazeta Transilvaniei“ a fost adevăratul apostol al credinţelor şi nădejilor naţiei noastre. De aceea s'a bucurat ea în toate vremile de o faimă la care puţine ziare româneşti s'au putut ridica până astăzi.

Din şirele ei se simţea totdeauna patima pentru adevăr şi dreptate. Din cuprinsul ei, atât cărturarul cât şi ţăranul putea desprinde uşor sfatul cuminte şi sincer pentru binele obşteşc.

După optzeci de ani de luptă contra stăpânirilor străine şi după zece ani de luptă contra guvernelor oligarhice dela Bucureşti, „Gazeta“ a salutat cu bucurie venirea la putere a guvernului democrat de azi, când începe o nouă eră şi o nouă viaţă în ţara noastră.

Drepturile şi libertăţile poporului fiind garantate, liniştea şi pacea dintre cetăţeni fiind statornicite, ni se deschide acum un câmp larg de muncă pentru refacerea vieţii economice şi ridicarea culturală a poporului nostru.

Gândurile noastre se îndreaptă astăzi în această direcţie.

Vrem ca „Gazeta Transilvaniei“ să rămână şi în viitor îndrumător al opiniei publice, dar ţinând seamă că poporul nostru este un popor de ţărani, ne simţim datorii a depune mai multă muncă şi mai multă străduinţă pentru această ţărănie atât de vitreg tratată de anumiţi oameni şi de toate guvernele din trecut.

Iată de ce am hotărât scoaterea unui număr săptămânal pentru popor, vorbindu-i despre toate lucrurile cari privesc rostul vieţii lui şi despre tot ce atinge această viaţă sau o aduc în legătură cu viaţa altor neamuri.

Vom continua deci să lămurim în mod sincer tot ceea ce petrece în politica ţării noastre pentru a feri poporul de rătăcirile în cari ar putea cădea.

Vom vorbi poporului despre mişcările şi credinţele cari frământă întreaga omenire pentru a-i înlesni putinţa de a alege din ele ce e bun şi de a înlătura cele rele.

Vom scrie despre schimbarea legilor vechi şi despre cele ce se pregătesc şi se votează acum în Casa Ţării.

Şi ne vom ocupa de aşezmintele obşteşti explicând mulţimii rostul bun sau rău al acestora.

Sănătatea poporului va forma una dintre grijile noastre de căpetenie.

Biserica şi şcoala le vom avea pururea înaintea ochilor noştri, păzind curăţenia şi sfinţenia lor şi înfierând pe cei-ce le necinstesc prin purtarea şi faptelor lor.

Mişcările culturale se vor bucura de toată simpatia şi de tot sprijinul nostru.

Viaţa meseriaşilor noştri şi organizaţiile muncito-

reşti se vor bucura ne convenita atenţie şi de tot sprijinul nostru în luptele pentru dreptatea cauzei lor.

Cooperaţia s'a dovedit în toate ţările a fi unul din cele mai puternice mijloace pentru prosperarea şi întărirea economică a păturei ţărăneşti şi muncitoreşti. La noi a dat greş şi astăzi nu mai este încurajată de nimeni. Ţărănimia şi toată lumea săracă e lăsată pe mâna speculanţilor. Produsele omului muncilor sunt mult mai pe jos preţuite decât mărfurile speculanţilor pentru cari aceştia n'au depus nici o muncă.

Noi nu vom înceta de a arăta poporului nostru marile folos al cooperaţiei, că prin ea numai va putea să pună frâu speculei şi atotputerniciei bancherilor, ieftinându-şi şi înlesnindu-şi traiul de toate zilele.

Nu suntem împotriva capitalului întrebuiţat pentru binele comun dar ne vom ridica cu toată puterea împotriva bancherilor şi cămătarilor lacomi cari vor să se îmbogăţească peste noapte încasând camete şi venituri cari înspăimântă orice suflet omenesc în care mai trăeşte încă un dram din simţământul de dreptate.

Noi nu vom înceta să spunem că cele mai cinstite şi mai bune bănci sunt acelea pe cari ţăranii şi-le întemeiază ei înşişi pentru a-şi valoriza produsul muncii lor şi pentru a se ajutama la vreme de nevoie dela banca lor.

Iată pe scurt ce vrem şi ce urmărim noi prin numărul popular al „Gazetei Transilvaniei“.

Incredinţaţi că gândurile noastre vor întâlni minţi înţelegătoare şi că sămânţa pornită din suflete curate va nimeri în pământ roditor, pornim plini de nădejde la drum ca să desăvârşim un program de muncă şi să ridicăm şi ţărănimia noastră la înălţimea la care stă plugarimea ţărilor mai înaintate în cultură şi bogăţie.

Redacţia.

Zile mari.

Neamul nostru trăeşte, fără îndoială, zile mari. S'au petrecut în această săptămână fapte de o covârşitoare însemnătate. Tocmai în ziua când parlamentul nostru votează legile împrumutului, la Moscova, împuţernicul nostru, d-l Davilla, iscăleşte un contract de pace cu Ruşii.

Se ştie că d-l Vintilă Brătianu, conducătorul guvernului liberal, a căutat zădarnic, timp de un an, să încheie un împrumut. Bancherii streini n'aveau încredere în el, ştiind prea bine că nu din voinţa ţării se găseşte la putere. Unei ţări, când vrea un împrumut, i-se cere şi garanţie, ca oricărui gospod. Şi astfel, ceea ce liberalii n'au putut săvârşi într'un an de zile, călătorind mereu între Bucureşti şi Paris, guvernul naţional-ţărănesc a făcut în două luni. Nu numai că a căpătat banii de lipsă, dar multe din condiţiile grele, puse liberalilor, au fost îndulcite. Apoi s'a mărit şi suma: dela 70 la 100 milioane de dolari, cam 18 miliarde de lei.

Împrumutul, după socoteala tuturor oamenilor pricepuţi, o să aibă multe urmări bune. Putem trece şi noi acum la un ban statornic de aur, care să nu mai salte în jos şi în sus, adică mai mult în jos decât în sus. Căci, cu banul schimbăcios, oamenii nu se puteau apuca de afaceri mari, preţurile de astăzi ne mai fiind cele de ieri. Nimenea nu putea să calculeze dinainte nimica şi toată gospodăria ţării stetea pe loc. Dar, cu banul schimbăcios, nu putea să vină nici capital

strein la noi în ţară, ca să facă fabrici, pentru că nu ştia la ce vine. Se putea aştepta la orice.

Acum că vor fi bani mai mulţi, fără să le scadă preţul, dobânzile se vor micşora, lucrul prin fabrici va sporii, iar lumea nevoiaşă nu va mai fi ameninţată de foame. În câteva luni, stărilor din ţara noastră se vor schimba în bine.

La fel de însemnat este şi contractul de pace cu Rusia.

Soldaţii noştri steteau cu arma la picior dealungul Nistrului, fiindcă neavând pace deplină cu Ruşii, ne puteam aştepta în orice moment la un atac din partea lor, ca să ne ia îndărăt Basarabia.

Acuma Ruşii, având şi ei multe greutate în lăuntru ţării, vreau să aibă linişte şi pace la graniţe. Aşa se arată cel puţin. Au adresat Poloniei o invitaţie ca să semneze un contract, cumcă cele două ţări nu se vor ataca niciodată, iar de s'ar ivi neînţelegeri între ele, să se supună judecăţii. Polonia, fiind aliata noastră, a răspuns însă că fără România nu iscăleşte. După mai multe târăgăneli, în sfârşit Ruşii s'au învoit.

În mod răspicat ei nu declară nici acum că recunosc aliprea Basarabiei. Dar, dacă se obligă să nu ne atace, în tăcere ei se împacă şi cu starea de astăzi.

Şi atâta ne ajunge.

CUVINTE

cătră alegători

Câteva constatări, lămuriri şi îndrumări.

I.

Era numai firesc ca, după chemarea la cârma ţării a guvernului Maniu, consacrat prin alegerile libere din luna Decembrie, să pornească din toate înţiturile şi unghiurile ţării un adevărat puvoiu de cereri, de plângeri, de desiderate şi dorinţi cătră miniştri şi aleşii neamului. Era îndeosebi lumea năcăjită a satelor, care după ani de prigoniri, de nedreptăţi şi suferinţe de tot soiul ajungând să scuture prin puterea votului liber dat lanţurile jobăgiei guvernărilor de după unire, credea sosită clipa, prin care, să se pună capăt deodată trecutului întunecos, care împinsese lumea şi ţara la marginea răbdării şi a desperării. E ca şi când râul de munte, oprit ani de zile în drumul său de piedici artificiale, rupse zăgăzurile nefireşti şi rostogolindu-se furios şi zgomotos peste văi şi câmpii, caută eşirea la larg, la marea liberă şi nepătrunsă.

Am zis că era firesc acest potop de dorinţe şi cereri, căci sufletul înclăştat, scăpat odată din cătuşele grele şi îndelungate îşi ia sborul spre înălţimile fără margini şi crezându-se la largul său se scaldă în razele unei lumi trandafirii, uitând cu totul realitatea, starea aveau, căreia e supusă orice dorinţă şi cerere omenească.

Agenţii provogători la lucru.

Duşmanii noştri interni, adică acei pe cari voinţa liber exprimată a poporului românesc i-a delăturat pentru multă vreme dela cârma ţării, s'au folosit şi se folosesc de această spontană izbucnire de dorinţe spre mai bine, prezentând-o ca o urmare a campaniei electorale dusă de partidul naţional-ţărănesc care ar fi promis marea cu sarea şi care astăzi se vede în situaţia de-a nu putea înlăptui nimic din cele promise. Agenţii cunoscuţi de pe vremuri mişună azi prin trenuri, prin restaurante prin curţile ministerelor ca şi pe la sate şi oraşe căutând să infiltreze în sufletele oamenilor îndoială şi neîncredere. Cei mai mulţi dintre oameni sunt nemulţumiţi şi când unii dintre ei văd că nu pot fi satisfăcuţi la moment, fie din lipsă de posturi şi mijloace fie din cauza că cererea lor e lipsită de bază legală, încep să dea crezământ şoapţelor agenţilor iar ducându-se acasă caută să molipsească şi pe alţii cu nemulţumirile lor, căci ce nu face omul năcăjit şi nemulţumit fie pe drept sau pe nedrept!

Stăm prin urmare, oameni buni, în faţa unei campanii pusă la cale şi dusă cu insistenţă drăcească de cătră cei căzuţi dela putere, cărora nu le-a rămas altă armă decât cea a calomniei, a ponegririi, a înfrigării şi a exploatărei sufletelor celor

Continuare pe pag. III.

PAGINA ECONOMICA SI COOPERATISTA

Cum s'a nascut cooperatia

Ideea de cooperatie e tot atat de veche ca si societatea omeneasca. Ea s'a nascut din nevoile adanci si multe ale omului.

Vechile clanuri si triburi, in originea lor, n'au fost altceva decat asociatii si tovarasii de productie si economie.

Rusii au pastrat pana la sfarsitul secolului trecut, ba in unele tinuturi au dainuit pana la revolutia bolsevica, asa numitele „mir“-uri: o forma de cooperatie primitiva.

Mir-ul rusesc nu era un sat sau o comuna politica, ci in primul rand o organizatie economica. Consiliul mirului nu era numai un comitet comunal, ca in comunele noastre, marnindu-si activitatea la interesele generale superioare.

Primele Cooperative.

Societati cooperative au existat in Franta si Anglia inca din secolul al XIV-lea, dar cooperatia moderna se incepe abia la sfarsitul veacului al XVIII-lea, in Anglia. Primele cooperative eritice au fost cele de consumabile. La 1777 se infiintaza in Derby primul magazin de consum, iar in Birmingham cooperativa de productie. El este primul magazin de consum, iar in Birmingham cooperativa de productie.

tivă-brutărie care funcționează până la 1900. In 1821 se înființează la Sarkholl o cooperativă asemă, nătoare celei din Bridgeton-care e în plină funcțiune și astăzi.

La 1810 se înființează o „Ligă pentru propagandă“, și în zece ani numărul cooperativelor se ridică la 320. Cele mai multe dintre ele, bazându-se pe ajutoarele diferiților patroni și capitaliști, n-au putut dăinui timp îndelungat și s'au nimicit deodată cu detragerea ajutoarelor acordate de patroni.

Un sprijinitor al muncitorimeii. — R. Owen.

In aceste vremuri de grea încercare pentru muncitorime, răsare un mare sprijinitor al ei, Robert Owen, părintele cooperatiei și socialismului în Anglia. El era fiul unui curelar, care la 10 ani își câștiga singur pâinea cea de toate zilele, iar în orele libere citea și se pregătea pentru lupta mare a vieții.

La vârsta de 20 ani obține postul de director la o fabrică de țesătorie de bumbac în Manchester, unde se dovede de un harnic conducător și de un mare binevoitor al muncitorimeii. El reduce orele de lucru, le mărește salariile, le zide locuințe sănătoase și deschise pe seama lor magazine de consum, unde pe bani gata puteau cumpăra tot ce le trebuia, mai bun și mai ieftin ca oriunde.

Căsătorit cu fiica unui fabricant din New-Lanark, unde se mutase cu vremea, el dezvoltă o activitate și mai frumoasă, și devine cel mai popular om în întreaga Britanie. Viața lui întreagă a fost o luptă nesfârșită pentru îmbunătățirea sortii muncitorului de fabrică. A înființat și școli pentru luminarea lor.

Acest om cu suflet mare n'a putut crea însă nici o instituție, care să rămână și totul ce i-se datorește lui este deșteptarea muncitorimeii, care după moartea lui a început singură să se organizeze și să lupte pentru o viață mai omenească și un trai mai cinstit.

Prima cooperativă a muncitorilor.

Prima cooperativă a muncitorilor, înființată în Rochdale, în 1825, a luat naștere pe toate celelalte societăți cooperative din Marea Britanie.

Vre-o să muncitori săraci, fără lucru, se înțeleseră în toamna acestui an să fondeze o cooperativă,

adeacă o mică societate și să-și procure în comun ceea-ce le este de lipsă pentru trai. Taxele ce le plăteau ei erau 25 de bani pe săptămână. Dar capitalul sporea așa de încet că, după un an de zile nu dispuneau încă de suma necesară pentru cumpărarea unui sac de făină. Izbucnind o grevă mare a muncitorilor țesători, numărul năcăjiților se spori grozav. După mai multe consfătuiri se hotărâseră să se alieze și ei lângă tovarășii lor, cari fondaseră societatea de cooperare.

Societatea lor a fost înregistrată însă abia la 24 Octomvrie 1884, sub titlul „Societatea echitabililor pioneri din Rochdale“.

Conform statulelor:

„Scopul și planul acestei societăți“ — era — „de-a lua toate măsurile necesare pentru asigurarea bunului trai material și favorizarea progreselor intelectuale și morale ale membrilor ei, formând un capital, prin acțiuni de 25 lei, executând planurile următoare:

„Crearea unui magazin cu articole de hrană, îmbrăcăminte etc.

„Construirea sau cumpărarea unui număr oare-care de case, în care să poată locui membrii.

„Fabricarea de articole, după voia societății, pentru a da de lucru membrilor neocupați sau care suferă mereu în urma scăderii plăților.

„Pentru siguranța viitoare și beneficiul membrilor ei, societatea va cumpăra sau va închiria o proprietate agricolă, care va fi cultivată de societarii lipsiți de lucru sau de cei plătiți slab în fabrică.

„Pentru a încuraja societatea, un local de temperanță se va deschide, când va fi posibil, în una din casele societății“.

După cât reiese din statute, gândurile muncitorilor erau din cele mai frumoase și mai mari, poate chiar prea mari. Lumea care știa că întregul lor capital era numai 700 lei, nu-i lua în serios, îi socotea de nebuni și râdea cu poftă de planul lor atât de îndrăzneț.

Dar mai era în statute încă un articol și cel mai interesant care spunea: „Îndată ce se va putea, societatea se va ocupa de regularea puterilor de producție și distribuție, de educație și guvernământ“.

Atâta mai lipsea ca să le meargă vestea până la rege, care cu ocazia unui banchet, întreabă pe unul dintre sfetnicii săi: te-ai înscris și d-ta la cooperativă? Viitorul guvern va fi un guvern de țesători cooperatiști.

Întreaga masă regală răsă cu poftă de gluma regelui. (Va urma).

Uniunea meseriașilor din breasla încălțămintelor

Ministerul muncii a aprobat statutele Uniunii meseriașilor ardeleni și bănățeni din breasla încălțămintelor.

Sub regimul liberal meseriașii ardeleni au luptat ani de-a rândul pentru a obține aprobarea acestor statute. Guvernul liberal, care ducea o politică vădit contrară intereselor micilor burghezi, era împotriva grupării și constituirii în societăți și uniuni profesionale a diferitelor bresle, având interese de partid ca să țină clasele producătoare desbinat, pentruca divizându-le să le poată exploata în interes de partid. Altfel nici nu se explică, de ce sub regimul liberal, diferitele categorii de breslași din Ardeal și Banat au fost sistematic împiedecate să-și strângă rândurile, organizându-se în societăți profesionale.

Actualul guvern, care are în programul său economic și de guvernământ ridicarea meseriașilor la treapta ce li se cuvine în viața economică a statului, a început să repare nedreptățile săvârșite de regimul liberal față de meseriași, dându-le posibilitatea de a se organiza și grupa în Uniuni cu caracter profesional și cultural.

Cooperativa meseriașilor pantofari și cismari la Cluj

In Cluj a luat ființă o cooperativă a meseriașilor cismari și pantofari. Scopul acestei cooperative este de a înlesni membrilor ei aprovizionarea cu materii prime de calitate bună, ieftine și în condițiuni de plată mai ușoare.

Meseriașii pantofari și cismari se luptă de mult pentru realizarea acestui ideal al lor de a-și crea o societate cooperativă, care să-i pună la adăpostul speculei cu materii prime.

In împrejurările grele de astăzi, meseriașii mai au de luptat pe lângă criza economică și de numărare și cu concurența marei industrii, care dispune de capital și credite ieftine. Pentru a putea ține piept atât crizei, cât și concurenței, meseriașii trebuie să-și creeze și ei prin propriile mijloace surse de aprovizionare cu material ieftin și în condițiuni cât mai avantajoase de plată pentruca și ei la rândul lor să poată să ofere înlesniri clienților.

Cu ocazia adunării de constituire a societății cooperative a pantofarilor și cismarilor s'au semnat acțiuni în valoare de 100.000 lei, și s'a și vărsat peste 25 la sută din suma semnată. Valoarea unei acțiuni este de 1000 lei.

Meseriașii leagă mari speranțe de cooperativa lor, continuând acțiunea de a spori numărul membrilor, deșteptând în rândurile breslașilor interesul față de cooperativă.

Imprumutul s'a făcut. După târguieții de aproape un an, în sfârșit a dat Dumnezeu și s'a încheiat imprumutul. Societatea și suma ce n-o dă trustul suedez, el face mai mult de 100 milioane de dolari (18 miliarde lei). De la fiecare unul de dolari se scad încă șase dolari, iar bancheții mai primesc și ei 5 procente comision. Dobânda e de 7 procente iar plata se face în 30 de ani.

Cât tumează un județ într'un an

Depoul R. M. S. din Oradea, încheind bilanțul vânzării produselor R. M. S. în județul Bihor pe anul 1928, ne a pus la dispoziție datele interesante ale consumului acestor produse, din cari reiese că în timp ce consumul pâinii, cărnii și altor articole de prima necesitate a scăzut simțitor, consumul tutunurilor a crescut cu peste 10 milioane lei față de al anului 1927.

In anul 1928, Bihorul a consumat 216.706 kg. de tutun, în valoare de 57.949.704 lei. (Tutunul scump de Macedonia s'a vândut puțin, abia 10 kg. In schimb din tutunul efin de 200 lei kg. s'a consumat 149.190 kg).

Țigări de foi s'au consumat 4 milioane 564.000 bucăți, în valoare de 12.922.650 lei.

Consumul țigaretelor duce însă recordul: s'au fumat 240 milioane țigaretă, în valoare de 102.254.100 lei.

In total s'au consumat tutunuri în valoare de 173.126.454 lei, adică aproape un sfert din totalul încasărilor statului, din acest județ.

Revine pe fiecare cap de om, cu mic cu mare, 250 lei, dar socotind că numai al patrulea om fumează, — fiecare fumător cheltuiește 1000 lei pe tutun.

Această consumație, în mare parte o face clasa săracă, bogățiile aproape toți consumă țigaretă streine de contrabandă, despre cari nu se po te face o statistică exactă, dar socotind că se consumă în acest județ cel puțin 2 milioane țigaretă de contrabandă pe an, al căror preț mediu e de 6 lei bucata, deducem că se mai cheltuiește 12 milioane lei pe țigaretă de contrabandă, din cari statul român nu încasează decât foarte rar, cu prilejul amendării contrabandistilor.

Chibrite s'au consumat 10 milioane cutii, în valoare de 20 milioane lei, foile de țigări în valoare de 164.000 lei, cărți de joc în valoare de 1.128.000 lei.

Avem destule vagoane

Din cauză că transporturile de mărfuri pe liniile ferate se făceau până acum foarte anevoios și neregulat, se spunea că aeste neajuns vine dincauză că nu avem destule vagoane.

S'a dovedit însă că nu este așa. Gospodăria cuminte, care a început de când cu venirea guvernului de azi, arată greșelile trecutului.

Și iată o dovadă: In luna Ianuarie a acestui an, — cu toate că transporturile au fost mult împiedecate din cauza zăpezii și a viscozelor, cari au închis o multime de linii ferate, — cu toate acestea în această lună s'au încărcat 117.831 vagoane, adică cu 5933 vagoane mai mult decât în luna Ianuarie a anului trecut. S'ar veni deci la zi cam 4909 vagoane. Socotit după greutate, în luna Ianuarie a acestui an trenurile noastre au transportat 1.443.295 de tone.

Pentru toate aceste transporturi nu au fost însă folosite toate vagoanele pe cari le are țara.

Iată, deci că de unde se spunea că nu avem vagoane destule, o gospodărie cuminte care chivernisește cinstit și corect ceea-ce are țara, sporește puterea de transport, fără ca să aibă nevoie de toate vagoanele țării.

Cuvinte către alegători

Câteva constatări, lămuriri și îndrumări

— Continuare de pe pag. I. —

năcăjiți. Cei cari odinioară își băteau joc de mulțimea poporului, săcătuiind ani de zile avu- tul și sufletul, oamenilor furân- du-le votul, arestându-i și stâl- cindu-i în bătaie — doar nu vor fi uitat oamenii noștri toate a- cestea! — au devenit peste noapte mieluși blânzi, oameni cu trager de inimă față de dure- rile celor mulți, pe scurt: lupii au îmbrăcat pielea oii.

Față de aceste încercări dea- volești trebuie să ne punem în gardă, trebuie să ne apărăm și pentru ca să judecăm drept, trebuie să ne lămurim, înainte de-a arunca cu piatra în cineva.

Mai întâi să vorbim de cam- pania electorală pe care a dus-o partidul național-țărănesc în lu- na Decembrie anul trecut.

Alegerile libere.

Cred că nu trebuie să chel- tuim prea multă vorbă, când constatăm că pentru primadață în România Mare a fost res- pectat votul universal, că am avut cu adevărat alegeri li- bere, alegeri curate. Am vă- zut această minune, aproape de necrezut, cu ochii noștri, am strigat-o cu toții în gura mare și cu ochii plini de lacrimi, au spus-o aceasta reprezentanții mi- norităților: deputații maghiari, sași, ucrainieni, evrei de pe tri- buna parlamentului mulțumind emoționați guvernului d-lui Ma- niu pentru această mare operă de libertate și conștiință cetă- țenească.

Toată lumea a putut merge liber la vot, celor din depărtări li s'au pus la dispoziție bilete gratuite pe tren ca să-și împli- nească cel mai sfânt drept cetă- țenesc dreptul de vot, iar ce- lor cari nu și-au putut scoate la timp certificatul de alegător, li s'au eliberat aceste certificate chiar și în ziua alegerii. Alege- rile, cu tot timpul de iarnă grea, au fost adevărate zile de sărbă- toare, de cari nu ne-am bucurat numai noi ci însăși străinătatea, careia nu-i venea să creadă că după cele petrecute sub guver- nările liberale și averescane — s'ar mai putea face în România alegeri cu adevărat libere.

Prin urmare prima operă ma- re, epocală și de vecinică po- menire a guvernului Maniu, pen- tru care au votat 90 la sută din alegătorii țării, au fost alegerile din luna Decembrie 1928, cari ne-au ridicat creditul înăuntrul și în afară din țară.

Acum să trecem la modul cum s'a dus campania electora- lă. Alegerile fiind libere, fiecare partid și-a putut ține nestinghe- rit adunările. Că liberalii și a- verescanii n-au ținut adunări po- porale — vorbesc de campania electorală din județul Brașov — nu ne privește. Ei le-ar fi putut ține în dragă voce, căci au- toritățile nu i-au împiedecat lă- sându-le toată libertatea. Unii dintre ei au preferat însă să treacă în fuga automobilelor prin sate aruncând în dreapta și în stânga tipărituri și ziare, iar alții au ținut în cutare cărciumă din sat sau la locuința câte-unui agent seara și noaptea adunări secrete împărțind bani și beutură. Ei au fugit de lumina zilei ca făptui- torii de rele, bagseamă de frică ca să nu dea față cu alegătorii pe cari ani de zile i-au purtat de nas, i-au mințit și batjocorit. Și bine au făcut, pentru ei, căci dacă ar fi ținut adunări la lu- mina zilei, poate trebuiau să in- tervină autoritățile ca să-i scape de scârmăneala binemeritată.

Campania electorală a P.N.Ț.

Ce-a făcut în schimb partidul național-țărănesc în campania dusă în județul Brașov? A ținut

numeroase adunări publice, nu comandate de autorități ci dorite și cerute de întreaga populație a satelor. Zilnic se prezentau delegații satelor la biroul parti- dului cerând candidaților să-i viziteze cât mai des și să le vorbească.

Ce s'a spus la aceste întruniri? S'a arătat poporului că la câteva zile după chemarea la cărma țării a guvernului Maniu, acesta a început să lucreze cu zor pentru binele țării. S'a șters cenzura presei, s'a redus în mod simțitor starea de asediu, s'au oprit bătăile, s'a dat celor năcăjiți păsuire la plata dărilor și s'au făcut economii la toate ministerele reducându-se numă- rul automobilelor, al sinecuriștilor și al diurniștilor de tot soiul, cari înghițeau an de an sute de milioane. S'a ma ispus că acest guvern, dorit de întreg poporul românesc, va introduce aveva în țară dreptatea și legalitatea, aplicându-se legile față de toți în mod egal și schimbându-se legile rele cu legi bune și co-

respunzătoare îndeosebi intere- selor țăranimii, care este talpa țării. S'a arătat apoi moștenirea grea lăsată de guvernările libe- rale și averescane, cari au jefuit țara și au săcătuit populația, lăsând în lada țării un gol de peste cinci miliarde lei, pe cari țara trebuie să le plătească pentru ca să nu-și piardă încre- derea țării și a străinătății.

S'a mai spus că pentru ca noul guvern să poată face față la toate aceste greutăți și ca să-și poată duce la îndeplinire programul, îi trebuie vreme de luni și ani de zile. Lumea să înțeleagă acestă să aibă încredere și răbdare și să muncească îndoit, ca țara să scape din criza grea în care a ajuns nu din vina Partidului Național-Țărănesc ci din cauza ocărmuirilor rele din trecut. Iată pe scurt promisiunile făcute de candidații P. N. Ț.

După aceste adunări au ur- mat apoi alegerile libere, care au dat o majoritate zdrobitoare guvernului d-lui I. Maniu.

Într-o scrisoare viitoare vom arăta ce a lucrat și înfăptuit noul guvern, întărit prin alegeri, după deschiderea Corpurilor Le- giuitoare.

Victor Branisce, senator,

Avocatul poporului

Cum se face un testament

Condițiunile și formele în care se poate face și pe cari trecue să le îndeplinească un testament.

Intrucât omul întotdeauna s'a născut într'acolo pentru a se îm- bogăși, agonisindu și bunuri cât de multe — dar pentru că nu toți se gândesc tot cu același interes și pentru cazul că după moartea lor ce rânduială să se facă între moștenitori — sau chiar dacă unii țin cont și de acest lucru, din cauza neînde- plinirii formelor cerute pentru facerea unui testament valabil — omițând pe unii, sau favori- zând pe alții etc., — dau prilej la atâtea neînțelegeri, cari în cele mai multe cazuri se ter- mină prin procese lungi și cos- tilitoare.

Știm că testamentul este un act făcut cu anumite forme prin care testatorul dispune ce cine să-l moștenească după moarte.

Testamentul ca să fie valabil, testatorul trebuie să-și arate pre- cis voința, să fie în perfectă stare de sănătate a minții, să cugete serios și voința lui să fie liberă, să nu fie silit prin vicleșug, sau forță sau făcut la beție etc.

Minorii, cari n'au împlinit e- tatea de 18 ani, precum și mușii și surdo-mușii, chiar dacă știu scrie și cite, nu pot face testa- ment decât numai în fața jude- cătorului sau a notarului public.

Deosebim patru feluri de testa- mente și anume: a) testamen- te verbale, b) testamente private scrise, c) testamente publice și private depuse la notarul public, și d) testamente privilegiate.

1. Testamentul verbal (oral) adecă nescris ci exprimat prin grai viu, este cel mai obșnuit între locuitorii din comunele rurale.

Ne vom opri mai mult asupra acestui fel de testament dându-i mai multă importanță, chiar fiind că este cel mai uzitat în popor; și care cu toate că s'ar părea destul de simplu, totuși la de- clararea lui testatorul nu se ține strict de formele prevăzute de lege, — iar martorii nu dă toată importanța cuvenită declarațiu- nei făcută de testator, după pu- blicarea testamentului de jude- cător, se încep procesele de cei nemulțumiți sau nedreptă- ții, — cari din cauza neres-

pectării formelor cerute pentru testamentul verbal, au motive pentru a ataca.

Ca fost judecător am avut ocazie să constat de atâtea ori acest lucru și pentru aceea în- țeleg să dau mai multă impor- tanță testamentului obișnuit de populația rurală.

Pentru ca un testament ver- bal să fie valabil, testatorul tre- buie să cheme 4 martori, cari să cunoască limba întrebuințată de testator.

Testatorul trebuie să facă de- clarajia sa cu grai viu înaintea martorilor, cari trebuie să fie toți prezenți tot timpul și nu să răspundă numai la întrebări prin „da” sau „ba”, încheind declarația sa cu cuvintele că „acesta este testamentul meu”.

Asupra acestei formule este încă discuție. O parte a juris- prudenței admijând și aceea că este destul dacă din declarațiu- nea testatorului, reese că a voit să facă testament verbal fără să spună formula de mai sus.

Deasemenea jurisprudența ad- mite că martorii nu trebuie să fie expre chemați pentru a figura ca martori testamentari, ci este destul dacă se găsec ocazio- nal în vizită la testator.

Totuși, chiar pentru că unii ju- decători soluționează acest lu- cru într'un fel, iar alții într'altfel, jurisprudența nefiind constantă, este bine ca cei cari fac tes- tamente verbale să respecte ab- solut condițiunile următoare:

Testatorul să cheme expre pentru facerea testamentului ver- bal patru martori, cari să înțe- leagă limba întrebuințată de el. Să le spună că i-a chemat, pentru că în fața lor vrea să-și facă testamentul.

Să vorbească cu vocea tare ca să fie priceput și după ce a terminat să declare că: decla- rația ce a făcut voește să o considere de testamentul său.

— Va urma. —

Abonamente la Ză- se pot face pe timp ma- telungat sau...

Cum se poate abona Gazeta?

Numărul poporal al „Gazetei Transilvaniei” va apare regulat odată pe săptămână.

Oricine poate abona „Gazeta” scriind la adresa foii. Dacă cineva n'are momentan bani la îndemână e destul dacă adre- sează o scrisoare prin care cere să fie înscris în lista abonaților, arătând totodată când poate să plătească.

Toți cei-ce au puțința să plă- tească acum, vor trimite la a- dresa foii 80 de lei pentru 6 luni sau 150 lei pentru un an întreg.

Reprezentanții noștri.

Președinții și secretarii orga- nizațiilor comunale ale partidului național țărănesc sunt reprezen- tanții oficiali ai Gazetei.

Ei primesc pachetele cu ziare și sunt datorii să le împartă printre săteni.

Fiecare sătean poate plăti a- bonamentul reprezentanților noș- tri, adecă președintelui sau se- cretarului organizației partidului național țărănesc.

Numărul acesta și numărul viitor se vor împărți gratuit ca numeri de probă.

După al doilea număr repre- zentanții noștri ne vor trimite listele cu adresele celor ce vor să se aboneze.

Așteptăm dela reprezentanții noștri să facă o întinsă propa- gandă printre săteni pentru răs- pândirea foii.

Așteptăm dela toți țărani și tu- tori de carte și mai ales dela osta- șii credincioși steagului și parti- dului național țărănesc să abo- neze toți foia noastră. Nu e bine să mai trăim răsleji, ci trebuie să formăm o întreagă oaste de cetitori, ca să poată fi informați de aici dela isvor nu numai despre hotărârile parti- dului ci despre tot ce se în- tâmplă în țară și străinătate.

Avem încă de făcut lucruri mari, și frumoase pe toate satele. Aceste lucruri trebuiesc făcute cu oarecare rânduială

și împărțire. Această nu se va putea face decât având un ziar din care să ne informăm bine și la timp.

Viața satelor.

Vrem să avem în gazeta o pagină cu „viața satelor”. Vrem să știm și noi ce se petrece în satele noastre. Fiecarele e curios să știe ce se petrece și în satul vecin său în satele din județul lui, nu numai ce se întâmplă la București, Berlin și America, în lună și în soare.

De aceea rugăm pe repre- zentanții noștri să ne informeze despre tot ce se întâmplă în comunele lor, fie bine sau fie rău. O petrecere, o vrajbă, un foc, o adunare culturală, o se- dință a organizației, înființarea unui fond sau a unei societăți, o moarte a unui fruntaș, o ne- înțelegere în comună, o cum- părare de pădure sau de moște în tovărășie, o purtare rea a slujbașilor, toate acestea vrem să le știm și noi, că să le pu- blicăm în foaie.

Țărănimea să înțeleagă că „Gazeta” săptămânală se face pentru binele ei, pentru lumina- rea ei, pentru îndrumarea ei pe căi luminoase și drepte.

Iar reprezentanții noștri să înțeleagă că țărnia partidului nostru depinde de țărnia orga- nizațiilor comunale, iar acestea nu se pot întări prin nimic mai mult decât prin răspândirea a- cestei gazete populare.

Ea ne leagă laolaltă, ne u- nește puterile, ne arată cum să muncim ca munca noastră să aibă spor și să fim fericiți de rătăcirii.

Noi cei dela conducerea ei ne vom face datoria întreagă.

Așteptăm să și-o facă și re- prezentanții noștri și toți să- tenii dornici de mai bine.

Scrisorile să se adreseze la „Gazeta Transilvaniei” Piața Libertății, Brașov.

Cât s'a băut într'un singur județ din țară într'un an?

Acți mai jos dăm o mică sta- tistică sau socoteală, care ne arată că în cursul anului 1928, în județul Alba, cât vin, spirit și rachiu din fructe s'a pus în vân- zare pentru consumație. Aceste date sunt bazate pe înștiințările producătorilor și nici decum nu putem zice, că sunt prea mari, ci mai mult sigur că chiar o parte bună au rămas neînștiin- țate.

În 1928 s'au înștiințat în ju- dețul Alba:

Vin, 2.649.674 litri.

Spirit de fabrică cu țărnie de 96 gr. 429.539 litri.

Rachiu de fructe de 30 grade 69.385 litri.

Rachiu de fructe peste 30 grade 4222 litri.

Total 2.862.820 litri.

După această producție s'au plătit statului sub numele de taxe, anume:

pentru vin Lei 2.073.499

pentru spirit „ 8.807.810

pentru rachiu „ 298.227

Total Lei 11.179.536

Să nu se uite, că economii au favorul să fiarbă din poame câte 60 litri rachiu de fiecare membru din familie peste 16 ani — parte bărbătească — li- ber de taxă. Așa că taxele în- casate la Stat din rachiu de fructe sunt cu acestea mai pu- ține.

Pentru ca să se vadă, ce va- loare reprezintă aceste băuturi alcoolice puse în consumație, dau următoarea situație, soco- tind prețul mediu al unui litru

de vin cu 60 lei și a unui litru rachiu de 30° (grade) țărnie cu 50 lei. Spiritul de fabrică, cu o țărnie de 96—100 grade și rachiu de poame peste 30° (grade), îl vom dilua (subția) în rachiu de 30° (grade), înmulțind întreg cvantul cu 30, și vom avea:

Vin litri 2.649.674 à 60 lei = 158.980.440.

Rachiu litri 4.382.215 à 50 lei = 219.110.750.

Total lei 378.091.190.

Împărțind această sumă la numărul locuitorilor din județ, care este după populația din 1 Ian. 1926 de 195.103.—, cade de fiecare cap lei 1948.

Târgurile săptămânii

Luni, 11 Februarie: Covasna, jud. Trei-Scaune; Amnaș, jud. Sibiu.

Marți, 12 Februarie: Bunești, jud. Târnava-Mare.

Miercuri, 13 Februarie: Ticu- șul-vechiu, jud. Târnava-Mare; Câmpeni, jud. Turda; Voila, jud. Făgăraș.

Joi, 14 Februarie: Ajeș, jud. Târnava-Mare; Vișeu de sus, jud. Maramurăș; Mărtinș, jud. Odorheiu; Săvârșin, jud. Arad; Timișoara; Jibou, jud. Sălaj.

Vineri, 15 Februarie: Cer- găul, jud. Satu Mare; Copăcel, jud. Făgăraș; Salonta, jud. Bi- hor; Tășnad, jud. Sălaj.

Sâmbătă, 16 Februarie: Iara de jos, jud. Turda; Chibed, jud. Odorheiu; Aita-Mare, jud. Trei- Scaune; Receaș, jud. Timiș.

Duminică, 17 Februarie: Teiuș, jud. Alba.

Mica publicitate

Se caută spre cumpărare următoarele cărți: Păcățian: Cartea de aur (complet).

Barițiu: Istoria Transilvaniei (complet).

Slavici: Tribuna și tribunajii. Adresa: Biroul de ziare HEGEDŪS Oradea. 118 2-2

Se caută spre imediată angajare, patru domni verși în organizare și achiziție practică. (Chiari) acei cari nu sunt de branșă dar posedă relațiuni bune cu lumea comercială și industrială se angajează în mod fix după o instrucțiune și încercare prealabilă. A se prezenta personal la „Ancora” Brașov, Str. Principele Carol 5. 119 2-2

Caut serviciu ca bucătăreasă, fie la o școală, la restaurant, sau la o familie particulară. Informațiuni la Victoria Bucuța, Valea Morilor B. No. 5. 128 2-2

De vânzare un tacâm complet pentru juni. Valea Coastei 4. 10

Ocazie. De vânzare instanțe complete rafturi de magazin, bune pentru orice comerț. A se adresa la: Cartea Românească, Strada Porții No. 11. 113 3-3

Anunț de închiriere.

Epitropia Bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Schei închiriază pe cale de licitațiune publică verbală și cu oferte închise, pe termen de trei ani:

Una locuință cu 3 camere, bucătărie, spălătorie, o grădiniță cu pomi și dependințe;

Una locuință cu o cameră și bucătărie și dependințe.

Ambele locuințe aparținând caselor Bisericii Sf. Nicolae, din Piața Prundului Nr. 3.

Licitațiunea se va ține în ziua de 10 Februarie 1929, ora 11 a. m., în sala de ședințe a Consiliului parohial. (Curtea Bisericii). La ofertele închise se va alătura garanția de 10% dela chiria oferită anual. Ofertele în lăziate nu se iau în considerare. Condițiile de licitare se pot cunoaște în Biroul Consiliului parohial.

Consiliul parohial al Bisericii Sf. Nicolae, Brașov-Schei. 3-3

Primăria Municipiului Brașov Nr. 2570/1929.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința agricultorilor de pe teritoriul Municipiului Brașov, că pentru aprovizionarea agricultorilor cu sămânță pentru primăvară, Camera de Agricultură din Brașov a luat dispozițiunea de a distribui cantitatea necesară.

Camera va distribui orz, ovăz, grâu de primăvară și cartofi.

Prețul seminței (selecționată) nu va întrece în nici un caz prețul de pe piață.

Costul seminței, stabilit de Camera pentru agricultori, va fi achitat imediat la primire producătorului, iar diferența până la prețul de cumpărare o suportă Camera ca ajutor acordat.

Agricultorii cari doresc a primi semințele menționate, sunt invitați a anunța aceasta verbal până la data de 15 Februarie a. c. la Primăria Municipiului Brașov (Secția statistică).

Brașov, la 1 Febr. 1929.
Primar: Secretar General:
Dr. Stinghe. Socaciu.
339 1-1

Convocare

la Adunarea generală a „Societății Române de Vânătoare”, ce se va ține Vineri 15 Februarie ora 5 p. m., în casa „Sfatului orășenesc”, cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Raportul comitetului pe anul 1928.
 2. Fixarea taxelor pe anul 1929.
 3. Raportul cenzorilor.
 4. Contul de gestiune pentru anul 1928.
 5. Bugetul pe anul 1929.
 6. Modificarea regulamentului intern.
 7. Dimisia actualului comitet.
 8. Alegerea noului comitet.
 9. Eventuale propuneri și interpelări.
- Brașov, 5 Februarie 1929.
Președinte: Secretar:
Emil Socaciu. Nicolae Baboie.
131 1-3

Convocare

Societatea de Ajutorare a Conducătorilor de Automobile din Brașov, convoacă adunarea generală pe ziua de 16 Februarie 1929 la orele 7 seara în localul Societății Str. Spitalului 66.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării de către președinte.
 2. Raportul secretarului.
 3. Raportul casierului.
 4. Raportul cenzorilor.
 5. Darea absolutivului vehiculului comitet.
 6. Alegerea noului comitet.
- Brașov, 4 Februarie 1929.
Președinte: Secretar:
D-tru Voinea. Alex. Wajer.
2-3

Convocare.

Reuniunea de muzică Gheorghe Dima din Brașov va ține adunarea generală la 12 Febr. 1929 ora 5 1/2 p. m. în sala de muzică a liceului „Andrei Șaguna”. Prin prezenta se convoacă toți membrii de onoare, activi și sprijinitori la această adunare generală.

Ordinea de zi:

1. Raportul Comitetului de conducere.
 2. Raportul casierului și arharului.
 3. Raportul cenzorilor.
- La caz că la ziua și ora fixată nu vor fi prezenți destui membri pentru a se putea aduce hotărâri valide, adunarea generală va avea loc la 16 Febr. 1929 ora 6 p. m. când se vor putea aduce hotărâri valide, indiferent de numărul membrilor prezenți.
- Din încredințarea comitetului Brașov la 31 Ianuarie 1929
Dr. Ioan Hozan, președ.
Dragoș Navrea, secretar.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 485/1929.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că la primăria Municipiului Brașov se vor împărți în anul 1929 un număr de 15 burse de câte 10,000 Lei pentru studenți originari din Brașov, cari frecventază o Universitate sau o Academie de înalte studii.

La cerere sunt a se anexa un certificat elaborat de Primăria despre starea materială studențului și a părinților lui și un certificat de frecvență eliberat de școala respectivă.

Cererile sunt a se prezenta Primăriei Municipiului Brașov până la 28 Februarie 1929 ora 11 a. m.

Brașov, la 26 Ianuarie 1929.
Primar: Secretar general:
Dr. Stinghe. Socaciu.
124 2-3

Concurs

La biserica ortodoxă română din Brașov-Cetate este lipsă de al doilea cântăreț — numai dumineca și sâmbătoarea — remunerație până la Lei 1000 lunar.

Doritorii pot înainta rugarea oficiului parohial până la 28 Februarie 1929.

Brașov Cetate la 3 Februarie 1929.
125 2-2 Consiliul parohial.

Publicațiune

Pentru arendarea pășunii din Muntele Prișcu și din Muntele Valea Neagră, comuna Teșila jud. Prahova proprietatea Eforiei școalelor centrale ort. rom. din Brașov, se publică licitațiune publică cu oferte închise și orală, pe ziua de 15 Februarie 1929 ora 10 a. m., în biroul Eforiei (Liceul A. Șaguna, Brașov).

Oferenții vor depune o garanție de 10% dela suma oferită ca arendă anuală.

Arendarea se face pe timp de trei ani.

Brașov, în 29 Ianuarie 1929.
Eforia Școalelor Centrale Ort. Rom. Brașov.
3-3

Ministeral Justiției

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința celor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Heinrich Donath născut la 14 Iulie 1901 la Brașov, unde domiciliaz și în prezent, originar din mamă răscută în comuna Hărman județul Brașov, unde de asemenea domiciliaz, de profesiune comerciant, în Brașov, vă rog să binevoiți a încuviința prezenta cerere de naturalizare cu dispensă de stagiu.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Heinrich Donath,
Brașov, Strada Laterală No. 11.
341 1-1

Primăria Municipiului Brașov

No. 2100/1929.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința publică, că s'a găsit în ziua de 16 Ianuarie a. c., pe locul dlui dr. Hiemesch din Stupini o vacă, fără stăpân, de 4 ani, cu lapte, roșu bălțată.

Proprietarul vacii se va adresa cu dovada de proprietate în termen de 8 zile dlui Andrei Gusbeth, domiciliat în strada de mijloc Nr. 106, căruia vaca s'a dat în îngrijire.

După expirarea termenului vaca va fi vândută prin licitațiune publică în baza Art. XII al legii din 1894.

Brașov, la 29 Ianuarie 1929.
Primar, Secretar General:
Dr. Stinghe. E. Socaciu.
109 2-2

Publicațiune

Batalionul 2 Vânători de Munte, vinde doi cai de trupă reformați, la licitațiune publică în ziua de 28 Februarie 1929, în oborul de vite al orașului Brașov.

Comandantul Batal. 2 Vânători Munte:
Lt. Colonel, Popovici.
136 1-1

Cețiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei”

Primăria Municipiului Brașov.

No. 2334/1929.

Publicațiune

Se publică spre cunoștința generală că în ziua de 15 Martie 1929 la ora 10 a. m., se ține în biroul oficiului silvic al Municipiului Brașov, Strada Argintarilor No. 5, o licitațiune cu oferte închise și sigilate pentru arendarea pe sezonul anului 1929 a pășunilor de munte și pădure, proprietățile Municipiului Brașov ș. a.

1. Muntele Cailor — teritoriul Satulung — 289.14 ha. pășune de munte și 191.68 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 114.500. Garanția Lei 11.500.

2. Muntele Zenoaga Bratocei — teritoriul Satulung — 159.46 ha. pășune de munte și 577.72 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 82.520. Garanția Lei 8300.

3. Muntele Roșca — teritoriul Satulung — 81.36 ha. pășune de munte și 1002.77 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 65.000. Garanția Lei 6500.

4. Muntele Piciorul Caprei — teritoriul Satulung — 194.84 ha. pășune de munte și 469.67 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 42.000. Garanția Lei 4200.

5. Muntele Ciucașul și Colții — teritoriul Satulung — 135.27 ha. pășune de munte și 1040.27 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 32.220. Garanția Lei 3300.

6. Dosul lui Piele și Paltinul — teritoriul Cernatu — 653.66 ha. pășune de pădure și 51.75 ha. lazuri de făneală. Prețul strigării Lei 39.000. Garanția Lei 4000.

7. Chirușca — Pietra Leptelui — teritoriul Zizin — 593.4 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 28.100. Garanția Lei 2900.

8. Șpoatele — teritoriul Zizin — 268.93 ha. pășune de pădure. Prețul strigării Lei 18.060. Garanția Lei 1900.

9. Plantațiile din Cișag — teritoriul Satulung — 464.17 ha. Prețul strigării Lei 25.500. Garanția Lei 2600.

10. Plantațiile din David Martin — teritoriul Cernatu — 152.94 ha. Prețul strigării Lei 4000. Garanția Lei 400.

11. Plantațiile Valea Prundului și Sunei — teritoriul Zizin — 328.09 ha. Prețul strigării Lei 5000. Garanția Lei 500.

Licitațiunea se va ține pe lângă respectarea dispozițiilor legii pentru contabilitatea publică art. 72-83 și conform condițiilor speciale, de cari amatori pot lua cunoștința zilnic dela oficiul silvic al Municipiului Brașov, precum și în fiecare luni dela Ocolul silvic orășenesc din Satulung sub No. 1004, între orele 8-13.

Brașov, la 4 Februarie 1929.

Primar, Secretar General,
Dr. Stinghe. E. Socaciu.
138 1-1

Primăria Municipiului Brașov.

No. 2551/1929.

Publicațiune

Se publică spre cunoștința generală, că societatea Vânătorilor din Brașov va începe la data de 10 Februarie a. c. cu otrăvirea animalelor răpitoare pe teritoriul Municipiului Brașov și anume în revierul Timișului de sus, limitrof de frontiera veche a țării. Asemenea va pune fosfor la marginea pădurei lângă dealul Sprengului pentru nimicirea de ciori.

Cu otrăvirea sunt însărcinați paznicii profesioniști de vânătoare ai Societății Vânătorilor Iosif Skaltzky și Francisc Appel.

Primar: Secretar general:
Dr. Stinghe. Socaciu.

Primăria Municipiului Brașov.

No. 2337/1929.

Publicațiune

Se publică spre cunoștința generală, că în ziua de 16 Martie 1929 la ora 10 a. m. în biroul oficiului silvic al Municipiului Brașov, Str. Argintarilor No. 5 se va vinde prin licitațiune publică, cu oferte închise, sigilate o cantitate de circa 1500 m. cub lemne de brad și circa 500 m. cub lemne de fag de pe tul pină din pădurea „Baierul de sus”, situată pe hotarul comunei Cernatu.

Prețul de strigare este pentru un metru cub de brad 270 Lei. Cumpărătorul bradului se obligă a cumpăra și fagul și a plăti pentru 1 m. cub pe tulpină 12% ale prețului unui metru cub brad.

Ca garanție se cere 42.200 Lei.

Vânzarea se face pe lângă observarea dispozițiilor legii pentru contabilitatea publică Art. 72-83 și conform condițiilor speciale de cari amatori pot lua cunoștința dela Oficiul silvic zilnic între orele 8-13.

Brașov, la 4 Februarie 1929
Primar, Secretar General:
Dr. Stinghe. Socaciu.
137 1-1

Primăria Municipiului Brașov

No. 1630/1929.

Publicațiune

Invităm din nou pe toți așcei cari și-au înaintat la timpul său în anii 1923-25 la Primărie cererile pentru în proprietăți, provăzute cu documentele necesare, cari au domiciliul stabilit în Brașov, și cari doresc a fi improprietăți pe terenul situat în Valea Cetății (Răcădău), unde s'au înscris 40 loturi, să înainteze la această Primărie până la 20, Februarie a. c., o declarație în scris, prin care ei se obligă în caz de a fi improprietăți, a clădi pe terenul din chestie în condițiile legii și regulamentului.

Asemenea ei trebuie să declare în scris, că nu posesă nici în Brașov, nici în altă parte a țării teren clădit sau necădit și că n'au beneficiat de legea de improprietăți egă. Brașov, la 19 Ianuarie 1929.
Primar: Secretar General:
Dr. Stinghe. Socaciu.
99 2-3

România.

Prefectura județului Brașov.
Serviciul Administrativ

No. 997/1929.

Publicațiune

Noi, Prefectul județului Brașov, aducem spre cunoștința generală că în ziua de 16 Februarie 1929, între orele 9-11 a. m., se va ține în camera No. 13 a acestei Prefecturi, biroul domnului Secretar general al Consiliului, Petre Bărbal, licitațiune publică cu termen scurt de 15 zile, declarând urgența, cu oferte închise și sigilate, pentru darea în întreprindere a furnizării imprimatelor de birou, necesare serviciilor Prefecturii și Pretoratelor pe anul 1929.

Oferanții își vor prezenta ofertele, până la data amintită în camera de mai sus, depunând înlocodată și garanția de 5% din prețul oferit.

Condițiunile se pot privi la Contabilitatea județeană între orele de serviciu 8-13 a. m.

Cu ocaziunea licitației se vor respecta dispozițiunile art. 71-84 din legea contabilității publice.

Brașov, la 29 Ianuarie 1929.
Prefect: Șeful Serviciului:
Dr. Suciu. Florea.
112 1-1

Cultură și știință

Din minunile timpurilor noastre

„Predoslovie“

Dacă, într'un vas cu apă ce fierbe, asvârlă pulbere fină și scumpă de aur și praf netrebnic de tină, ciocotul ei le va amesteca așa încât nici cel mai dibaci ochiu nu va putea observa deosebirea. Numai când sbuciumul apei ia sfârșit, s'așează pe fund, la temelie, pulberea grea și prețioasă — despărțindu-se de cea ce e ușor și fără valoare.

Vremurile noastre tulburi sunt întocmai apei ce fierbe. În suflătele noastre — peste care a trecut, pustietoare, urgia unui război fără seamăn — nu s'a făcut încă pace. Căldura ucigașă a patimilor mai stăruie încă în ele. N'avem încă liniștea care să așeze oamenii și faptele după greutatea și valoarea lor. Suntem încă departe de timpul când fiecare trebuie să aibă „un cap rece și o inimă caldă“.

Așa se face că, niciodată mai mult decât astăzi, simțim cu toții lipsa unui îndreptar, după care să judecăm oamenii și faptele lor.

De la un timp încoace, suntem copleșiți de valuri de vorbărie stearpă. Mîntea noastră e prinsă în vârtejul lor și încetul cu încetul intrăm în matca celor ce cred „fiind-că așa se zice“ sau prețuiesc o faimă pe care n'au cunoscut-o.

Nu cu puțin a contribuit la aceasta sgomotul de toate zilele al politicii, care a pus stăpânire pe toți și pe toate, precum și gazetele care ne hrănesc zilnic cu toate măruntele și cel mai ades, păgubitoarele ei întâmplări.

În paginile oricărei gazete se găsesc povestite, cu laude nemăsurate sau cu bârfeli așide-re, neînsemnatele fapte și mai ales vorbe ale tuturor mărunțelilor, despre al căror nume, peste un deceniu, nimeni și nimic nu va mai pomeni.

Să facem în mîntea și sufletul nostru liniștea trebuincioasă bunei judecăți, să privim în jur

cu ochiul sigur care cântărește și desparte aurul de tină.

Indreptarul să ne fie fapta, nu vorba. Și-atunci vom descoperi, spre uimirea noastră, o lume mai curată, mai aproape de prețuirea și iubirea noastră.

Iată de ce rîndurile ce voi pune sub ochii cetitorilor acestei gazete, vor avea ca scop să arate oameni și fapte care au ajutat în mersul înainte al omenirii. Voi plimba pe dinaintea ochilor cetitorilor minunatele vieți, despre care gazetele scriu rar sau de loc; oameni cari s-au jertfit pentru a descoperi căi noi pentru ajutorarea semenilor în lupta lor cu viața.

Căci viața omenirii luptă și trudă este. În fața măreței firi omul și-a plecat întâiu genunchii și fruntea. Dar simpla închinăciune nu i-a dat decât măsura nimicniciei lui. „Bate și își va deschide“ — a fost răspunsul, în înțeleșul că nimic nu se poate obține fără munci și osteneală.

În această năprasnică luptă a omului ca natura, minți luminate au strălucit peste mijlocia semenilor lor.

Ca și scoica ce-și plămădește în suferință din rana sângerândă, perla prețioasă, astfel și ei cu prețul unor vieți de săracie, de lipsuri și jertfe au smuls una câte una din tainele nepătrunse firi.

Sare a pământului — cum frumos îi numește cărturarul englez Carlyle — ei dau înțeles și frumusețe existenței.

Pe lângă cunoașterea acestor viteze vieți voi mai arăta în rîndurile mele și minunatele lor înfăptuiri, deschizătoare de noi posibilități pentru omenire.

Încetul cu încetul vom învăța astfel să cunoaștem ceia-ce trebuie să prețuim și să deslușim în vârtejul vieții de toate zilele semnele ce deosebesc pe omul de valoare și veșnic, de cel ușurel și vremelnic.

Mihail Sotiriu

Directorul liceului Moșota

Cutremurele de pământ.

De câțiva vreme gazetele ne aduc mereu vești despre cutremure de pământ. Unele se petrec tocmai prin Japonia și prin America de mijloc, altele se fac chiar aproape de țara noastră, bunăoară cum a fost cel din Bulgaria din anul trecut, ori cel din Turcia, de acum câteva zile. Vă mai aduceți aminte cât prăpăd de avari și de oameni, câtă sărăcie și jale a pricinuit în vecina noastră, Bulgaria, cutremurul de astă primăvară. Frigul cel mare de atunci s'a crezut, că tot cutremurul acesta l-a adus. Poate mai știți, că și noi ne temeam de pacostea aceasta, încât mulți oameni cu judecată nu îndrăzniau să înopteze în casă, ori dormiau doar lepurește.

Nu e săgă cutremurul de pământ!

Totuși sunt puține cutremurele cele grozave. Cele mai multe sunt numai niște tremurături slabe, încât abia le simțim, ori nici nu le băgăm în seamă. De acestea sunt destule și pe la noi; ele nu pot face altă pagubă, decât-că sperie pe cei ce le simt, deschizând ușile, mișcând locurile pe pereți și mai rar, crăpând țencuiala de pe ziduri. Nu de mult am mai avut un cutremur la fel în Brașov și Iur.

Cutremurele în România și în alte părți.

Oamenii neștiutori cred, că numai în zilele noastre, mai ales după război, se fac cutremure, ca pedeapsă dela Dumnezeu pentru te miri ce păcate. Adevărat este, că de când e pământul pământ, el a fost zguduit de cutremure; cu cât pătrundem în timpuri mai vechi, cu atâta cutremurele erau mai multe și mai grozave. În România au fost totdeauna mai potolite ca în alte țări. Cel mai vechiu, pe care îl pomenesc cărțile cele bătrâne s'a ivit în anul 1740, care a făcut să sune clopotele singure în clopotnițe, iar pe oameni să nu se poată ținea pe picioare. Cel dela 1802 a dărâmat jumătate din Turnul Colței din București. În 1838 un cutremur a pricinuit multe crăpături în șesul Dunării, prin cari a izbucnit din măruntaiele pământului apă, făcând lacuri; apoi a dărâmat case și a plecat copacii de atînga pământul cu vărfurile. Orozavii mai mari n'au făcut pe la noi cutremurele.

În schimb în alte țări cutremurele au bătut în chip îngrozitor. În Italia într'un rând au pierit treizeci de mii de oameni, într'alt rând două sute de mii, de urgia cutremurului. Alt cutremur a omorât în Portugalia peste

șazeaci de mii, iar în Japonia mai multe de o sută de mii de oameni. Cutremurele cele mari dărâma sate și orașe întregi, rup copacii, prăbușesc munții și dealurile, crapă pământul, de se rostogolesc oamenii până în măruntaiele lui, apoi iară se închide, ori rămâne deschis, țîșnesc ape și izvoare noi, schimbă mersul râurilor, fac, scufundări și ridicări de dealuri noi și câte odată scot din crăpături pământ topit și focos. În America s'a făcut o crăpătură lungă și adâncă în pământ, care a tăiat în două case, ogoare și drumuri; dealungul crăpăturii o parte de pământ a alunecat hăt departe, durând jumătățile de case, de ogoare și de drumuri, ce le avea pe ea.

Cum se nasc cutremurele?

Ca să știm pentru-ce și cum se fac cutremurele, e bine să ne aruncăm o privire în alcătuirea din lăuntru a pământului.

Astăzi toată lumea s'a dumerit, că pământul nostru e ca un ou rotund și grozav de mare. E așa de mare, că dacă l-am înconjura pe deasupra, am face un drum de patruzeci de mii de kilometri. Pe dinafară are și el o coajă tare făcută din tot felul de stânci; pe aceasta trăim noi. Coaja e destul de subțirică față de grosimea pământului; să tot aibă vre-o 50 de kilometri. Tot mijlocul pământului e topit și focos și stă sub coajă, cum stă albușul de ou sub găoace. Cine a lucrat prin mine, ocne ori prin tuneluri, acela știe, că acolo totdeauna e mai cald decât afară; de asemenea, cine a făcut baie în Codlea (unde a ucis Bălan în vara trecută), a simțit cât de cald e acolo apa. Oare pentru-ce? Pentru-că toate locurile acestea se găsesc în adâncime, mai aproape de partea cea focosă și tot de aici vine și apa izvorului din Codlea.

Dar, orice lucru cald, cu vremea începe a se răci. Așa se potolește mereu și focul și căldura din pământ. Dacă se răcește miezul, atunci se și adună, cum se adună sămburele de alună uscată, căruia îi rămâne apoi coaja prea largă. Așa se pomenește și pământul nostru, că rămâne cu coaja prea largă, căci ne putem închipui pământul și ca o alună uriașă. Cum însă coaja sa e subțirică și nu mai are pe ce se sprijini, ea se crapă, se încrețește și se prăbușește pe miez. (La alună nu se întâmplă așa ceva, căci ea, deși e mult mai mică, dar are coaja mai groasă, față de mărimea întregă).

Noi, care trăim pe coajă, simțim cum se scutură, se încrețește și se prăbușește și zicem, că s'a întâmplat un cutremur de pământ.

Acuma ne dăm seama ușor de toate câte se petrec când se cutremură pământul. Zgomotele și bubuiturile care se aud venind de sub pământ, sunt pricinuite tot de trecerea și prăbușirea scoarței.

Din cauza multelor crăpături și prăbușiri pe cari le-au făcut cutremurele de când este pământul, astăzi coaja seamănă mai mult cu niște sloi mari de gheață grămădiți și încălecați peste oaltă mai ales pe la margini. Ei nu pot să-și găsească odihna prea repede, alunecă ba într'o parte, ba într'alta, când în sus, când în jos, cutremurându-ne de fiecare dată. Mai cu seamă Japonia, e făcută dintr'o mulțime de sloi de pământ, sprijiniți cu un capăt pe fundul mării, iar cu celălalt înălțat deasupra apelor, cum ar fi niște lespezi de piatră pe cari i-am ridicat numai de un capăt din apă. E firesc să se cutremure mereu acești lespezi abia sprijiniți.

Între Bulgaria, Grecia și Turcia se găsește Marea Egee.

Fundul său este un sloi de pământ, care se scufundă mereu, cutremurând țările din jurul lui. România încă e făcută din mai mulți sloi, din jocul cărora se nasc cutremurele noastre.

Ce sunt vulcanii.

Câte odată, mai rar, pământul focos din miez iese afară prin crăpături și atunci se întâmplă ceva și mai grozav. Ca un rău de plumb topit se varsă, peste câmpii, păduri, sate și ogoare, pământul focos, sau lava, arzând și îngropând. Altă dată lava face grămezi, care după-ce se răcesc, rămân ca dealuri și munți noi. Unii dintre ei se fac găunoși pe la mijloc și în vârf, și scuipe multă vreme din vârful lor lavă și cenușă. Aceștia se numesc vulcani, cum e bunăoară Vezuviul, din Italia. Ei sunt foarte mulți în Japonia și fac pagube destule.

În timpurile străvechi, înainte de a trăi omul, mijlocul Ardealului era o mare. Pe marginea sa dela răsărit un cutremur fioros a făcut o crăpătură lungă și adâncă, din care a izbucnit pământul focos, lava, făcând grămezi de munți și vulcani.

Vulcanii au scuipe multă cenușă, care a căzut în mare, făcând pe fundul ei un strat destul de gros. După-ce marea a secat, de s'a făcut pământul uscat, stratul de cenușă s'a întărit și a rămas ca o lespede uriașă de piatră albă sau verzuie și ușoară, întrebuințată uneori la zidit. Grămezile de lavă au înălțat munții Harghita, Gurghiu, Călimanul, Heniul, Tibleșul, Gutâiul și Ouașul. Un vulcan frumos ni s'a păstrat în Săcuime, lângă Tușnad-Băi, decât că de multă vreme nu mai aruncă nici lavă, nici cenușă; în gura lui din vârf s'a adunat acum apă, de s'a făcut lacul Sfintei Ana. Numai spre Ungurași (Bálványos) mai tresare vulcanul acesta, ca omul în doaga morții, scoțând dintr'o peșteră niște aer puturos plin de pucioasă.

Astăzi în România nu mai sunt vulcani. Au murit de mult. Din stăruirile lor izbucnesc apele minerale (borvizurile sau borcurturile), care sunt unele din multele bogății ale Ardealului.

Prof. F. Sânjoanu

Medicul poporului

Sănătatea

Te gândești tu țărane, care nu noaptea din noaptea până în noaptea, în ploaie și în viscol, lucrăți și noaptea nemâncat și nebăut, te gândești vre-odată, că ce este sănătatea? Sau tu, muncitorule, care lucrăți zilele și nopțile cu ochii așintți la munca ta migăloasă în odaia ta scundă, întunecoasă și umedă, la care cu săptămânile nu se deschid ferestrele, ca să ajungă la fafăta aer dăltător de viață; te-ai cugetat tu, că ce însemnează cu-vântul acesta de sănătate? Sau voi, cei mulți, cari vă petreceți timpul cel mai mult al vieții scurte prin cărciumi și locuri pline cu aer otrăvitor și boale, vă gândiți voi vre-odată că ce este sănătatea corpului vostru? Sau voi oamenii muncitori cu capul, care lucrați nopțile până vă pomeniți cu ziua pe cap, vă cugetați voi adeseori că ce este sănătatea?

Răspund. Nu, nu se cugetă aproape nimeni că ce este sănătatea! Toți se înfălesc și se despărțesc dorindu-și: „sănătate bună“; și cu toate acestea numai foarte puțini se cugetă la sănătatea bună. Fiind-că dacă s'ar cugeta oamenii mai adeseori la sănătatea lor, atunci boalele ar trebui să fie mai puține, și nefericirea cea multă, pe care ne-o aduc boalele, nu s'ar putea încuibă atât de mult în lumea noastră.

Parcă auzim cum ni se răspunde de prin toate locurile: Zădarnic ne-am cugeta cât de mult la sănătatea noastră, zădarnic am gândi la sănătate zi și noapte fără întrerupere, de boale tot nu vom rămâne feriți nici odată, deoarece boalele sunt trimise de Dumnezeu, și acesta le trimite pe capul nostru, când îi place lui și când îi vine lui pofta să ne pedepsească.

Și cu toate că partea cea mai mare a oamenilor gândește în felul acesta, noi nu putem fi de părerea lor, și trebuie să-i contrazicem și să răspundem tuturor, că D-zeu nu strică nimeni sănătatea. D-zeu nu trimite boala pe capul nimeni, și fiecare om își pricinovește el însuși boala, fiecare om își strică sănătatea el însuși. D-zeu ne trimite pe lumea această, sănătoși și dacă noi am ști în tot timpul vieții noastre, că ce trebuie să facem, ca să nu se

strică această sănătate, dată nouă de D-zeu, pe care noi îl acuzăm ne drept, că ne ia sănătatea, — atunci ar trebui să rămânem sănătoși în întreaga viața noastră. Sănătatea ni-o strică noi și nimeni altcineva.

Se face de multe ori asemănarea corpului omului cu o mașină. Asemănarea nu este tocmai bine aleasă, deoarece chiar și cea mai complicată mașină în urma urmelor nu este altceva decât un lucru făcut de mâna noastră a oamenilor, iar corpul omului este făcut de cea mai mare putere a naturii, cu care mâna slabă a omului nici nu se poate asemăna. Cu toate acestea, pentru o înțelegere mai bună, să alegem și noi asemănarea corpului nostru cu o mașină, deoarece fie-care om a văzut cum funcționează, cum merge o mașină, și astfel fie-care va putea înțelege mai bine și funcționarea corpului omului.

Avem, să zicem, o mașină făcută bine, dintr'un material bun, la care și cel mai neînsemnat șurub e la locul lui. Mașina, dacă îi dăm material bun și îndestulitor, care să o mănă, va merge bine și fără nici o greutate. Și dacă știm, ca să o îngrijim, și o îngrijim, după cum trebuie, ferind-o de ori și ce stricăciune, atunci mașina va merge fără nici o greutate, cu aceeași ușureală până atunci, până când părțile ei se vor toc și într'o bună zi vom băga de seamă că se oprește.

Dacă însă nu vom îngriji mașina, ci o vom lăsa părăsită în ploaie, vom lăsa să ajungă la părțile ei rugină, dacă nu vom îngriji ca și șurubul ei cel mai mic să fie întotdeauna la locul lui, atunci mașina se va opri cu mult mai curând și o vor opri tocmai stricăciunile, cari au ajuns la ea. Va să zică nimeni altcineva nu a oprit mașina, ci numai stricăciunile, care au ajuns la ea din negrija noastră.

Tot astfel stăm și cu corpul nostru. Corpul vine pe lumea sănătos. Și dacă știm, cum să îl păzim de rele, de boale, lucrăți noastre, atunci sănătatea noastră va rămâne corpurii în tot timpul vieții noastre, până la bătrânețe, până când șuruburile

Continuarea pe pagina 6.

SANATATEA.

— Continuare de pe pag. V. —

lui, roțile lui, organele corpului în urma funcționării prea îndelungate se tocesc și astfel nu mai sunt în stare să mai mănă mașinăria corpului. Dacă însă nu vom grijii, ca corpul nostru să rămână apărat de multele stricăciuni ale lumii noastre, dacă vom duce chiar cu voia noastră în corp materii stricăcioase corpului, dacă nu vom ști să ținem departe de corpul nostru multele boale, atunci mersul, funcționarea corpului nostru deasemenea va trebui să înceteze mai curând. Viața noastră nu va putea ține până la bătrânețe, până când roțile, organele corpului nostru se tocesc, când mașinăria corpului se oprește cu încetul dela sine, ci în urma stricăciunilor, cari ajung în corpul nostru și cari pun piedeci în mersul și funcționarea corpului, va trebui să se oprească mult mai curând, înainte de tocirea organelor corpului. Corpul va trebui să se prăpădească înainte de bătrânețe din cauza boalelor.

Dar, bine vor spune unii, spuneai că Dumnezeu nu dă nimănui boală, că omul se naște sănătos și își strică sănătatea fiecare el însuși. Cum stăm însă cu acei oameni, cari nu vin pe lume sănătoși, cari sunt făcuți așa dar dintr'un material slab, sunt aceștia de vină, dacă și pierd mai curând sănătatea, dacă se prăpădesc mai curând decum ar trebui? Nu, astfel de oameni, sârmanii, nu poartă nici o vină, că trăiesc în lumea aceasta nesănătoși, dar nici acestora nu Dumnezeu le-a trimis boala, ci și la aceștia vina cea mai mare o poartă tot oamenii. Moșii și strămoșii lor poartă vina boalei lor. Aceștia nu au purtat grija, ca să-și păstreze bine sănătatea și greșelile făcute contra sănătății lor se răzbuună mai întâi asupra nepoților și strănepoților.

Trebuie să purtăm grije de sănătatea noastră așa dar nu numai din pricina, ca să trăim noi viață lungă și sănătoși ci și din pricina, că fiecare din noi prin o boală a lui, poate ajunge pricinuitorul la multe dureri ale nepoților și strănepoților lui.

Sănătatea este cea mai mare avere a fiecărui om în lumea aceasta. Prin sănătate putem ajunge și la cele mai mari bunuri pământești, iar fără sănătate nu ne folosesc la nimic nici cele mai prețioase averi din lume.

Un om sărac și sănătos e neasemănat mai bogat, decât un om cu multă avere și fără sănătate.

Să grijim așa dar de sănătatea noastră mult mai mult, decum grijim de bogățiile noastre cele mai prețioase, deoarece sănătatea este mai scumpă ca ori și care bun pământesc. Să știe fiecare om, că de boale, prin grije bună, ne putem apăra în întreaga viața noastră, de boale căpătate însă ne putem vindeca foarte cu greu. Și să se desfacă fiecare om de credința atât de înrădăcinată la poporul nostru că boalele sunt trimise de Dumnezeu asupra noastră. Nime nu ne trimite nici o boală, ci noi singuri suntem pricinuitorii boalelor noastre totdeauna.

Dar să știe fiecare om, că prin boala lui poate pricinui boala la nenumărați urmași ai lui, cari au dreptul să blesteme pentru durerile lor pe înaintașii lor. Așa dar prin apărarea noastră de boale apărăm și un șir întreg de urmași ai noștri, cari se vor naște sănătoși și tari pentru viață.

Dar un om sănătos la corp, va fi totdeauna un om sănătos și la suflet. Corpul este purtătorul sufletului și astfel sufletul va fi pe deplin sănătos numai atunci, dacă va fi purtat de un corp pe deplin sănătos.

Să îngrijim de sănătatea corpului nostru, prin această îngrijim și de sănătatea sufletului nostru.

Dr. N. Căliman.

Locale

† Paraschiva R. Orghidan. Alătaeri a avut loc așezarea spre vecinică odihnă a osâmințelor unei vrednice fice a orașului nostru: harnica și buna româncă Paraschiva R. Orghidan, care prin creșterea și educația dată fiilor ei, a dat pildă chemării de mamă.

O lume imensă care a însoțit-o la mormânt, i-a dat cinstea de care s-a făcut vrednică.

Odihnească în pace. Familiei îi adresăm condoleanțele noastre.

Mulțumită publică. Societatea Junilor Roșiori aduce și pe această cale mulțumiri următorilor: Firmei Rozenberg pentru donația de Lei 200 făcută cu ocazia Jocului dela „Petriș”, iar la sărbători a dat pentru 2 fetițe haine.

Familiei Ursolu cu ocazia morții tatălui lor D. Ursolu Lei 500. Comitetul.

Dr. Albert Rheindt fost asistent de clinică, specializat în dermatologie și interne, — institut — Röntgen, raze artificiale, diatermie fine consultații în Str. Mihail Weiss No. 2 între orele 10—1 și 3—6. Telef. 625. 344 1—3

Advocatul Dr. VOICU CORNEL și-a deschis cancelaria advocației în Strada Târgul-Cailor No. 9. 92 1—5

Examene cu RAZE X (Röntgen) și examenele BACTERIOLOGICE poate executa or cărei persoane și în schimbul unor taxe mici, laboratorii spitalului militar Brașov — dotate cu aparate noi. 583 10—0

Bilete de tren, vagon lits, visa, reducere la ARONSOHN. 340 1—0

Concertele săptămânale ale Conservatorului de muzică „Astra”.

Conservatorul de muzică „Astra” va organiza săptămânal câte un concert de muzică de Cameră cu concursul profesorilor dela Conservator. Concertele vor avea loc în fiecare Duminică la orele 11 a. m. în sala festiva a liceului „Șaguna”.

Primul concert la 10 Februarie orele 11 a. m. în program maeștrii vechi: Lully, Romeau, Pergolasi, Bocherini, Händel, Bach etc. cu concursul d-lor profesori: Lucia Cosma (Canto), Im. Bernfeld (Piano) și Aug. Moldrick (V. Cello).

Concertul va fi precedat de o conferință a d-lui prof. Bernfeld despre: Epoca Dansului.

Programele dau dreptul la intrare. Costul lor e de 40 lei, iar pentru elevii Conservatorului și de liceu de 20 lei.

Semnarea protocolului dela Moscova

— Ce declară ministerul de interne dela Moscova —

București: Agenția „Tass” care este agenția oficială a ministerului de interne dela Moscova, confirmă noul text al protocolului Litwinow și adaugă apoi afirmațiunea categorică, că Rusia sovietelor nu a fost niciodată în stare de război cu România.

Iată textul acestei afirmațiuni:

„In cercurile autorizate sovietice propunerea polonă de a se adăuga în textul pactului cuvintele că „intre Rusia sovietelor Polonia și România există o stare de pace”, — nu schimbă sensul inițial al protocolului, deoarece Uniunea Republicilor Sovietice nu a afirmat niciodată că a existat o stare de război între ea și România”.

In cercurile diplomatice bine informate din București se vorbește și despre existența unei note, al cărei text a fost publicat în cursul zilei de Miercuri de către ziarele din Varșovia. Este vorba de o înștiințare oficială a președintelui republicii sovietice de peste Nistru către guvernul român și în care face următoarea comunicare:

„Republica moldoveană a sovietelor renunță la o acțiune armată pentru recăștigarea Basarabiei”.

E de prisos să insistăm asupra importanței celor 2 manifestări diplomatice din partea Sovietelor: Comunicatul agenției oficiale „Tass” și nota foarte interesantă a președintelui republicii moldovene.

INFORMAȚIUNI

Preoții să nu facă politică. Episcopul Roman Ciorogariu dela Oradea-Mare a trimis preoților săi o circulară, prin care le cere să se retragă din partidele în cari sunt înscrși. Prea Sfinția Sa crede, că amestecul preoților în politică aduce numai pagube bisericeii, căci naște ură și vrajbă între slujitorul altarului și credincioșii săi.

Ordinul a făcut mare vâlvă. Lumea așteaptă să vadă ce vor face și ceilalți episcopi.

Amânare de studii. S'a aprobat data de 28 Februarie 1929, ca ultim termen pentru depunerea cererilor de amânare de studii pe anul 1928—1929 și a actelor sprijinoare ale tinerilor, cari au dreptul la amânare în conformitate cu ordinele în vigoare.

Directorul Operei Române a demisionat. D-l Scarlat Cocărescu directorul Operei Române din București a demisionat din acest post. D-sa va mai conduce această instituțiune până la numirea unui titular.

Muncitorii dela căile ferate împotriva comunismului. Ziarele acestea muncitorii dela căile ferate au ținut o adunare la București, în care au hotărât să se organizeze în syndicate și să rupă orice legături cu comunismul.

Marea neagră înghețată. Gerul năpraznic a făcut ca țărnișii Mării Negre să înghețe cât vezi cu ochii. A mai venit apoi și un vânt cu furtună, din pricina căruia multe vapoare s-au rălăcit, iar altele au suferit stricăciuni.

Contravențiunile la legea de poliție sanitari. D-l ministru Ion Mihalache a dat o decizie, prin care medicii veterinari primari de județe cât și din orașe sunt îndrituiți a judeca în primă instanță, toate contravențiunile la legea de poliție sanitară veterinară și la legea pentru creșterea și îmbunătățirea rasei animale, cât și la regulamentele lor.

Arendarea fabricilor de chibrituri. O tovărășie de fabrici svedeze (trust) a luat în arendă dela statul nostru toate fabricile de chibrituri pe timp de 30 de ani. Vom primi o arendă pe an de cel puțin 3 milioane de dolari (540 milioane de lei), ceea ce face mult mai mult decât ce încasează statul astăzi pe chibrituri, fără a scădea cheltuielile de fabricare. Muncitorii și funcționarii noștri rămân toți la locurile lor, trustul nu aduce din țara lui decât 15 lucrători pricepuși.

În afară de asta, se crede că vom avea chibrituri mult mai bune, căci trustul acesta e cel mai vestit din lume. El ni-a dat de altfel și un împrumut de 30 milioane de dolari pe timp de 30 de ani și cu o dobândă de 7 procente.

Turburări în Spania. Se știe că în Spania nu este o viață parlamentară ca la noi, ci un general cu numele Primo di Rivera stăpânește ca un dictator. Poporul însă, după cât se vede, s-a cam săturat de această stăpânire. În mai multe orașe ale țării regimentele s-au răscolit și au ocupat clădirile mai însemnate. Guvernul se laudă că a putut să înăbușe răscoala, dar lumea nu prea crede.

Dacă conservatorii (oamenii foarte cumpătați) s-au însoțit cu socialiștii pentru răsturnarea dictaturii, asta dovedește că lupta e foarte serioasă.

Ce înviri aduce legea administrativă. Plasa va avea și ea consiliu, ales prin vot de cetățeni, iar pretorul nu va fi numit, ci ales și el.

Un tribunal administrativ, care va judeca numai neorânduiriile din administrație.

Primarul dela sate ales direct de oameni.

Drept de vot pentru femei.

Provinciile (mai multe județe la un loc) vor avea și ele consilii, iar în fruntea lor guvernatori.

Consilieri de drept mai puțin și fără drept de vot.

Așa plănuește guvernul să fi noua împărțire a țării. În curând parlamentul va hotărî și unele lucruri pot să fie încă schimbate.

Război în Afganistan. În această țară muntoasă din Asia, de câteva luni, poporul împărțit în tabere se războiește. Regele, vrând s-o rupă cu vechile rânduieli și obiceiuri și să facă din țara sa un stat modern, s-a lovit de împotrivirea preoților mohamedani, cari au răsculat poporul. Regele a fugit într-o provincie și acolo își adună acum oaste, ca să-și recăștige tronul pierdut.

Sărbători mai puțin în Jugoslavia. Regele Alexandru și guvernul său, socotind că sunt prea multe sărbători și din această pricină suferă și munca dela câmp și cea din cancelarii, a dat ordin ca numărul sărbătorilor de peste an să fie scăzut la șapte. Slujbașii din Jugoslavia vor avea așadar, numai șapte zile de sărbătoare, afară de Duminică, pe când mai înainte mai mult se hodineau decât lucrau. (Nu le place noua rânduială, dar porunca e aspră.

Cum Sărbii sunt de o credință cu noi, n-ar strica să se gândescă și conducătorii noștri la ceea ce s-a făcut acolo. Mai ales că lumea dela noi ține și sărbători ce nu sunt scrise cu roșu în calendar.

Ziarele au anunțat prevestirea unor astrologi că la 4 Februarie curent se va prăpădi pământul...

Fiindcă teferi ați scăpat Din prăpădul anunțat, Nășteptați să vină moina Ci dați fuga toți la „DOINA”, Cumpărând la gramofoane, Plăci alese, patetoane, Să vă înșeninați oleacă, Tot amarul să vă treacă. (Dacă ești cam strămtorat Și nu poți plăti de-o dată, Nu fii năcăjit, măi frate, „DOINA” vinde și în rate).

Magazinul de muzică:

„DOINA”

Str. Mihail Weiss 11.

Banca „CETATEA” Soc. pe Acțiuni.

BRAȘOV.

FONDATA 1910.

FILIALE: CREAȚIUNI:
Rupea, (Cohalm) Cluj, „Cetatea de Grant”
Odorheiu, Toplița- Tipografia „Minerva”
Română. Hotel Transilvania
Cinema Urania

RESURSE:

Capital social, Depuneri, Reescont, creditori etc. LEI 150,000,000

Circulația din ultimul 1/2 an peste Lei două miliarde

Banca „CETATEA” Brașov și filialele sale fac următoarele operațiuni:

1. Primește depuneri spre fructificare și păstrare pe libel și în cont curent în condițiunile cele mai bune.
2. Acordă împrumuturi de scont (cambii) și pe credite cambiale cu acoperire ipotecară.
3. Face plăți americane și ordine de plată în orice parte a țării.
4. Asigurări contra focului, pe viață, accidente etc.
5. Informațiuni economice și financiare.
- A. Depuneți economiile pe creștere la Banca „CETATEA” și filialele sale.
- B. Cumpărați neapărat acțiuni dela Banca „CETATEA” Brașov din ultima emisiune în curs.

BANCA „CETATEA” S. A.
Direcțiunea Generală.

6.5 11—0